

Barne-og familiedepartementet
Postboks 8036 DEP
0030 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Unn Aasterud, 61 26 61 11

Høringsvar - Endringer i gjeldsordningsloven og livsoppholdsforsikten

Statsforvalteren i Innlandet viser til høringsbrev av 11.10.2021 med tilhørende høringsnotat.

Gjennom kurs og faglig oppdatering innen tjenesten økonomisk rådgivning til ansatte i kommunen og Nav-kontorene har Statsforvalteren i Innlandet mye kontakt med de som gir tjenesten økonomisk rådgivning til innbyggerne i Innlandet. Som følge av at Statsforvalteren i Oslo og Viken er regional kompetansesenter for økonomisk rådgivning for Østlandsregionen, samarbeider Statsforvalteren i Innlandet mye med Statsforvalteren i Oslo og Viken om området økonomisk rådgivning. Østlandsregionen består av Statsforvalteren i Innlandet, Statsforvalteren i Oslo og Viken, Statsforvalteren i Vestfold og Telemark og Statsforvalteren i Agder. Statsforvalteren i Oslo og Viken har utarbeidet et høringsforslag for Østlandsregionen. Vi slutter oss til det som Statsforvalteren i Oslo og Viken har skrevet i sitt høringsvar, men vi vil særskilt gi eget høringsvar på forslaget om ny bestemmelse om egenforsøk og styrket veiledning og oppfølging av gjeldsordningskyldnere.

Vedrørende egenforsøket

Det foreslås at gjeldsordningsloven § 1-3 andre ledd skal lyde:

I enkle og oversiktlige saker kan det ikke åpnes gjeldsforhandling etter loven her dersom det er klart at skyldneren ikke etter evne har forsøkt å komme frem til en gjeldsordning med kreditorene på egen hånd. Ved vurderingen skal det legges vekt på skyldnerens personlige ressurser og situasjon for øvrig, samt utsiktene til at forhandling om en frivillig løsning vil føre frem.

Departementet ber også om høringsinstansenes syn på om kravet til egenforsøk bør oppheves fullstendig, slik at skyldneren ikke avkreves egenforsøk i noen tilfeller. En slik ordning vil være lik den som praktiseres av namsfogden i Oslo, Asker og Bærum.

Statsforvalteren i Innlandet mener at vilkåret om egenforsøk bør fjernes i sin helhet. Dette for at det er tidkrevende å forhandle med kreditorene da det ofte er et titalls kreditorer pr. skyldner og at spesialistene i Nav-kontoret i liten grad får forhandlet frem utenrettslige avtaler mellom skyldner og kreditorene til vedkommende. I stor grad skyldes dette manglende vilje hos kreditorene til å inngå denne typen avtaler. Dette bekreftes av et stort antall spesialister i Nav-kontorene i Innlandet. Ved at egenforsøket opphører får skyldere som ønsker rettslig gjeldsordning fra Namsmannen, søkt på et tidligere tidspunkt enn de gjør nå. Det medfører også at all den tid spesialistene i Nav-kontoret bruker på å forsøke å forhandle frem en utenrettslig avtale mellom skyldner og kreditorene, heller kan brukes til å hjelpe flere med deres økonomiske problemer og bistå personer med økonomiske problemer på et tidligere tidspunkt slik at det ikke går så langt at de får store gjeldsproblemer. Ved opphør av egenforsøket i sin helhet, fritas det også mer til tid til å følge opp skyldnere som har behov for oppfølging av Nav-kontoret under gjeldsordning.

Statsforvalteren i Innlandet mener også at det er urimelig å kreve at en skyldner selv skal gå i forhandlinger med sine kreditorer, når spesialister på økonomisk rådgivning har opplyst at de i liten grad klarer å få til utenrettslige avtaler. Slik vi ser det, er et slik krav mer et hinder enn hjelp for skyldneren. Mange av de som ønsker gjeldsordning kan ha sammensatte problemer som medfører at de har liten eller ingen evne til å kontakte kreditorerne på egenhånd. En del av de kan også ha et anstrengt forhold til sine kreditorer. Det kan medføre at mange som egentlig har et ønske om og et behov for få hjelp med sin gjeld lar være å kontakte sine kreditorer, og at de på sikt får større gjeldsproblemer som kan bidra til andre utfordringer/problemer. Dette vil særlig være uheldig for skyldnere med forsørgeransvar.

Vedrørende styrket oppfølging av skyldnere som har gjeldsordning.

Ny gjeldsordningsloven § 1-5 skal lyde: Kommunens plikt til å bistå personer med alvorlige gjeldsproblemer.

Kommunen skal i henhold til sosialtjenesteloven § 17 bistå skyldnere som har behov for råd og veiledning for å kunne fullføre en gjeldsordning etter gjeldsordningsloven eller i forbindelse med endring av en slik ordning.

Statsforvalteren i Innlandet mener det er viktig at det foreslås å styrke oppfølgingen av skyldnere som har fått gjeldsordning. Vi ser gjennom vår behandling av klagesaker, gjennomføring av tilsyn og i opplæringer rettet mot Nav-kontorene i Innlandet at mange personer har sammensatte utfordringer som kan ha innvirkning på gjeldsordningen. Dette kan være utfordringer med bla. hverdagsøkonomi, helse, bolig og familieliv. Statsforvalteren ser også at en stor andel av de med sammensatte utfordringer har forsørgelsesansvar for barn og at noen av dem har avbrutt tidligere innvilget gjeldsordning. Vi mener på bakgrunn av dette at det er viktig med god oppfølging av skyldnere under gjeldsordning. For mange er det krevende å være under gjeldsordningen da den varer i 5 år, og en gjeldsordning har ofte innvirkning på hele familien. Styrket oppfølging av skyldnere som har gjeldsordning vil mest sannsynlig kunne bidra at flere faktisk klarer å stå i en gjeldsordning og på sikt få orden på sine gjeldsproblemer, noe som også vil gagne barna til skyldner.

Som det fremgår av forslaget til ny lovtekst i gjeldsordningsloven § 1-5 skal kommunen i henhold til sosialtjenesteloven § 17 bistå skyldnere som har behov for råd og veiledning for å kunne fullføre en gjeldsordning etter gjeldsordningsloven eller i forbindelse med endring av en slik ordning. Statsforvalteren i innlandet mener det er en forutsetning for at Nav-kontorene skal kunne gi slik oppfølging at de får informasjon om dette fra namsmannen, og at det er ekstra viktig dersom kravet om egenforsøket for å få gjeldsordning oppheves. Opphevelse av egenforsøket kan medføre at Namsmannen innvilger søknader om gjeldsordning fra personer som ikke har vært i kontakt med Nav-kontoret i kommunen i forkant. Derfor er det viktig at Namsmannen er bevisst sitt ansvar etter den nye lovbestemmelsen og har tilstrekkelig kompetanse til å avdekke potensielle skyldnere som kan ha behov for tjenesten opplysning, råd og veiledning etter sosialtjenesteloven § 17 under gjeldsordningen. Videre er det viktig at Namsmannen informerer til Nav-kontorene når de har avdekket potensielle skyldnere under gjeldsordning som har behov for oppfølging under gjeldsordningen. For å sikre god informasjonsflyt mellom Namsmannen og Nav-kontorene, mener Statsforvalteren i Innlandet at det er viktig at informasjonen fra namsmannen til Nav-kontorene formaliseres og gjøres praktisk gjennomførbart. Vi støtter forslaget til Statsforvalteren i Oslo og Viken om at det bør inngås samarbeidsavtaler med Nav-kontorene/kommunene i sin region og at en slik samarbeidsavtalen må regulere hvordan namsmannen og Nav-kontoret/kommunen i fellesskap skal bistå skyldnere som har fått gjeldsordning. Det må også reguleres hvordan taushetsbelagt informasjon skal deles mellom namsmann og Nav-kontor.

Lovteknisk

Statsforvalteren mener det er avgjørende at sosialtjenesteloven § 17 presiserer ansvaret Nav-kontoret har for å følge opp skyldnere som har gjeldsordning. Dette for å bidra til lik oppfølging av skyldnere under gjeldsordning. I dag er oppfølging av skyldnere i gjeldsordning i liten grad beskrevet i rundskrivet. Statsforvalteren i innlandet foreslår at det legges til en ny paragraf i sosialtjenesteloven som regulerer og presiserer dette arbeidet. Eksempelvis en § 17a, som står i nær tilknytning til råd og veiledningen etter § 17. Alternativt må rundskrivet til sosialtjenesteloven tydeliggjøre kommunens ansvar for å bistå skyldnere både før og etter skyldner får en gjeldsordning. Statsforvalteren i Innlandet mener også det bør

tydeliggjøres både overfor namsmannen og Nav-kontoret i kommunene, at barneperspektivet også gjelder i oppfølging av skyldnere som har gjeldsordning.

Statsforvalteren vurdering

På bakgrunn av det som fremkommer ovenfor, mener Statsforvalteren i Innlandet at egenforsøket i sin helhet bør fjernes og at vi er enig i lovforslaget om styrket oppfølging av skyldnere som har gjeldsordning. Som sagt innledningsvis, slutter vi oss til det Statsforvalteren i Oslo og Viken har skrevet i sitt hørings svar om de øvrige lovforslagene.

Med hilsen

Eli Blakstad (e.f.)
velferdsdirektør

Solveig Hansen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent